

Zabawy z matematyką – propozycje zajęć dla dzieci przedszkolnych

Zamknięte przedszkola, zawieszenie zajęć dydaktycznych – to informacja, którą już od pewnego czasu żyje cała Polska. Wielu rodziców musi zorganizować dziecku opiekę, ale co z nauką? Czy my, nauczyciele powinniśmy w tym czasie zachęcać dzieci do nauki, czy potraktować ten czas jako wolne dni od zajęć w przedszkolu? Drodzy nauczyciele i rodzice, jeśli tylko możecie, to wykorzystajcie ten czas mądrze!

Doskonale wiem, ile czasu należy poświęcić, żeby znaleźć pomysły na zabawy i zajęcia, które będą ciekawe i atrakcyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym. Mam nadzieję, że znajdziecie w tym artykule inspiracje, dzięki którym podstawa programowa będzie realizowana, a przedszkolaki będą zainteresowane nauką i aktywne.

Proponuję dla dzieci przedszkolnych proste, ale ciekawe zabawy matematyczne. Każda nauka w formie zabawy jest przyswajana przez dziecko z entuzjazmem i na długo zostaje w pamięci. Podczas takich zabaw wspieramy wyobraźnię malucha, zachęcamy do rozmów i wzmacniamy jego koncentrację uwagi. Dziecko w prosty i przyjazny sposób poznaje świat, nowe pojęcia, trenuje pamięć i rozwija kreatywne myślenie.

Dla wielu z nas dużym wyzwaniem jest zachęcenie dzieci do nauki matematyki. Wielu dorosłym wydaje się, że to wiedza wymagająca intensywnej pracy umysłowej, a dzieciom przysparza wyłącznie trudności. Matematyka nie musi być trudna, nie traktujmy jej jak „straszego potwora”, z którym dzieci muszą się zmierzyć.

Zachęcam do wykorzystania moich pomysłów. Możecie sprawić, aby dzieci nie myślały, że się uczą. Maluchy będą podekscytowane, a nauka będzie prawdziwą frajdą, gdy użyjemy naszej wyobraźni i poświęcimy trochę czasu, by zabawić się wraz z dziećmi w matematykę.

MATEMATYKA W KUCHNI

Kuchnia jest świetnym miejscem do pracy nad zdolnościami matematycznymi. Tutaj dziecko może wszystkiego dotknąć, zważyć, zmierzyć i policzyć. Taka matematyka w kuchni to świetna zabawa, ale przede wszystkim nabywanie i utrwalanie praktycznych umiejętności.

1. Smaczne figury geometryczne

Czego się uczy my: Poznajemy nazwy figur geometrycznych, utrwalamy ich cechy, doskonalimy umiejętność liczenia.

Opis zabawy: Wystarczy kilka składników, aby maluch z pomocą rodzica wyczarował ciasteczka o różnych formach. Najpierw trzeba wszystkie składniki dokładnie odmierzyć, aby później z gotowego ciasta wyczarować kółka, trójkąty czy kwadraty. Możemy zadanie nieco utrudnić: poprosimy dziecko o ułożenie ciastek w różny sposób na kilku talerzykach, by ich liczba np. rosła o dwa albo malała o jeden...

Dodatkowe propozycje:

* Zbierz w kuchni przedmioty: prostokątne – herbatniki, pokrywki od pudełek, okrągłe – ciastka, zakrętki od słoików, trójkątne – kanapki, serwetki. Dziecko dotyka przedmioty i nazywa kształty.

* Układajcie kształty i cyfry z zapalek, wykałaczek, słomek...

2. Liczenie ze smakiem

Czego się uczy my: Przeliczamy elementy, posługujemy się liczebnikami głównymi i porządkowymi, rozpoznajemy lub utrwalamy cyfry oznaczające liczby od 0 do 10.

Opis zabawy: Do nauki liczenia można włączyć zmysł smaku.

Na podwieczorek przygotujmy kilka misek z różnymi smakołykami: rodzynkami, pestkami dyni, kawałkami owoców (przygotujmy to, co lubi dziecko). Dziecko losuje kartę i kładzie na talerzyk, do jogurtu albo prosto do buzi tyle wybranego smakołyku, ile wynosi wartość napisanej przez mamę cyfry. Jest to motywacja do szybkiego zrozumienia, która cyfra oznacza mniej, a która więcej.

3. Rodzinny obiad

Czego się uczymy: Klasyfikujemy przedmioty według przeznaczenia, odtwarzamy układy przedmiotów.

Opis zabawy: Starajmy się, żeby liczenie było wpisane w codzienny rytm dnia. Gdy na przykład dziecko uczestniczy w nakrywaniu do stołu, niech policzy, ile osób będzie jadło i jakie elementy zastawy będą potrzebne. Dodatkowo możemy poprosić o ozdobienie stołu kwiatami i o to, aby dziecko włożyło kwiaty do wazonu i policzyło je.

4. Nawlekamy makaron

Czego się uczymy: Rozwijamy motoryczne umiejętności maluszków, utrwalamy umiejętność liczenia.

Opis zabawy: Rozłóż trochę surowego makaronu na stole i daj dziecku sznurowadło, ozdobny drucik lub wstążkę i zawiąż na końcu. Najpierw pokaż, jak nawlekać, jakie można robić kompozycje, potem zachęć dziecko do samodzielnego nawlekania i liczenia „korali”, zaproponujmy rytm – np. 5 rurek, 4 okrągłe...

Inne propozycje utrwalające liczenie:

* Zróbcie popcorn: dodawaj ziarna prażonej kukurydzy – najpierw 2, potem kolejne 2 i następne 2. Na końcu zabawy wszystko zjedzcie.

* Ustaw minutnik kuchenki mikrofalowej na 10 lub 20 sekund i razem odliczajcie do zera.

5. Zabawa w największe i najmniejsze

Czego się uczymy: Pomagamy dziecku klasyfikować przedmioty ze względu na wielkość.

Opis zabawy: W kuchni zachęćcie dziecko do szukania przedmiotów największych i najmniejszych: talerze, kubki, garnki, serwetki...

6. Co mogą zważyć?

Czego się uczymy: Zabawa wprowadzająca pojęcie wagi oraz wielkości.

Opis zabawy: Ustawcie wagę i ustalcie, który banan jest cięższy, które jabłko waży najmniej... Można też zadać trudniejsze pytanie: co waży więcej – pół kilograma cukru czy pół kilograma masła...?

7. Zimno-ciepło

Czego się uczymy: Określamy kierunki, ustalamy położenie przedmiotów w stosunku do własnej osoby, rozróżniamy stronę lewą i prawą.

Opis zabawy: Schowajmy na przykład żelki w różnych miejscach i naprowadzajmy dziecko słowami: „ciepło” – jeśli zbliża się do żelka i „zimno” – jeśli się oddala. Możemy powiedzieć na początku zabawy, że schowaliśmy 6 smakołyków, za każdym razem pytajmy: ile jeszcze zostało do odszukania?

MATEMATYKA NA SPACERZE / W OGRODZIE

Spacer albo pobyt w ogrodzie to świetny czas do pracy nad zdolnościami matematycznymi. Dziecko może wszystkiego dotknąć, zmierzyć i policzyć. Taka matematyka to świetna zabawa, ale przede wszystkim nabywanie i utrwalanie praktycznych umiejętności.

1. Znajdź drogę

Czego się uczymy: Świetny sposób na rozwijanie orientacji w przestrzeni, logicznego myślenia i planowania.

Opis zabawy: Samodzielne lub wspólne rysowanie labiryntów. Koniecznie spróbujcie ze swoimi pociechami narysować labirynt kredą na boisku, patykiem na placu zabaw. To zdecydowanie jedna z najlepszych zabaw dla dzieci.

2. Drabina

Czego się uczymy: Ćwiczymy liczenie w ruchu, koordynację. Im częściej w nauce dziecko używa wszystkich zmysłów, tym szybciej się uczy.

Opis zabawy: Kredą na chodniku narysuj drabinę, ułóż ją z patyków lub wykorzystaj domową drabinę i opisz ją liczbami od 1 do 10. Poproś dziecko, by stanęło na liczbie 4. Potem podaj inną liczbę. Gdy dziecko przechodzi na następne pole, musi liczyć kroki. Powiedz: „4 dodać 2 równa się... 6”. Podaj inną liczbę i powtórz ćwiczenie z dodawaniem lub z odejmowaniem (np. „6 odjąć 1 równa się... 5”). Można rysować dłuższe drabiny (do 20).

3. Figury i kształty

Czego się uczymy: Utrwalamy nazwy i wygląd figur geometrycznych.

Opis zabawy: Ułóż z kamyków koło. Nazwij je i pomóż dziecku ułożyć podobne. Zapytaj: „Które koło jest większe, moje czy twoje?”. Potem układajcie z patyków trójkąty i kwadraty. Poproś dziecko, by ułożyło dwa koła, następnie dwa kwadraty i powiedz: „Ja mam dwa kwadraty. Tyle samo, co ty kół”. Wymyśl inne polecenia.

4. Największe i najmniejsze

Czego się uczymy: Pomagamy dziecku w klasyfikowaniu przedmiotów ze względu na wielkość.

Opis zabawy: W swoim otoczeniu szukajcie z dzieckiem największych i najmniejszych przedmiotów. Na spacerze, na podwórku, w swoim ogrodzie możecie szukać największego i najmniejszego drzewa, kamienia, kwiatka, ptaszka...

Inna propozycja: Więcej czy mniej?

* Daj dziecku kilka kamieni (na początek trzy, cztery) wyraźnie różniących się wielkością. Pokazuj je, mówiąc: „Ten kamyk jest duży, ten mały”, „Ten jest

największy, a ten najmniejszy”. Ułóż kamienie od największego do najmniejszego, opisując, co robisz. Poproś dziecko, by pokazało, który kamyk jest duży, a który mały. Ułóżcie je według wielkości.

5. Co gdzie jest?

Czego się uczy my: Określamy położenia rzeczy względem siebie. Jest to ćwiczenie wyobraźni przestrzennej.

Opis zabawy: Rysujcie na piasku, chodniku, boisku... Używaj pojęć: „obok”, „nad”, „pod”, „w środku”. Narysuj koło i poproś, by dziecko narysowało w jego środku mniejsze. Potem drzewo – niech umieści nad nim słońce i obok psa. Wymyśl inne zadania.

6. Gra w klasy

Czego się uczy my: Dziecko ćwiczy liczenie, poznaje cyfry. Ta gra przy okazji trenuje koordynację ruchów i równowagę – to ważne dla prawidłowego rozwoju mózgu!

Opis zabawy: Wyrysuj schemat klasy (połączone kwadraty jeden nad drugim, boczne na ręce, podzielone koło jako głowa), wpisz w pola cyfry od 1 do 10. Rzucacie kamień, pudełko – skaczecie po niego raz na jednej, raz na dwóch nogach, obrót i z powrotem.

7. Polowanie na kształty

Czego się uczy my: Utrwalamy nazwy figur geometrycznych, doskonale ćwiczenie na rozpoznawanie kształtów i liczenie.

Opis zabawy: Na spacerze zaproponuj dziecku polowanie na kształty: Ile znajdziesz trójkątów, ile kół, ile kwadratów i prostokątów (znaki drogowe, koła aut, kostka chodnikowa, szyldy sklepowe, reklamy...).

8. Dodawanie zwierząt

Czego się uczy my: Ćwiczymy liczenie; możemy pokazać dziecku, że liczenie nie jest abstrakcyjne, ale można je zastosować w życiu.

Opis zabawy: Dodawanie powinno być zabawne i można liczyć przyrodę wokół nas. Poprośmy, by dziecko dodało nogi, skrzydełka, głowy zwierząt (dodajmy nogi ptaka i kota lub pająka i psa itp.). Dzieci bardzo lubią wszelkie zadania, w których występują zwierzęta.

9. Wzory

Czego się uczy my: Układamy przedmioty w szeregi i rytmy, uczymy się odtwarzania układu przedmiotów i tworzenia własnych układów.

Opis zabawy: Z młodszym dzieckiem bawisz się za pomocą prostych szeregów, ale dla starszego dziecka wzory mogą już być trochę trudniejsze, np. listek, listek, kamyk, piórko, listek, listek, kamyk, piórko itd. Poproś dziecko, aby kontynuowało układ (z twoją pomocą). Potem zaproponuj, by wymyśliło własny wzór.

10. Czego tu brakuje?

Czego się uczy my: Ćwiczymy pamięć.

Opis zabawy: Potrzebujesz kilku różnych przedmiotów (np. kwiat, kamień, piórko, patyk, szyszka). Ułóż je w rzędzie, głośno je z dzieckiem nazwijcie, pozwól mu przyjrzeć się układowi i go zapamiętać. A teraz zagadka! Dziecko zamyka oczy, a ty w tym czasie zabierasz jedną z rzeczy. Dziecko otwiera oczy i zgaduje, czego brakuje. Potem zamieniacie się rolami. Liczbę i urozmaicenie przedmiotów zmieniaj w zależności od możliwości dziecka.

11. Tablice rejestracyjne

Czego się uczy my: Utrwalamy cyfry, liczby, ćwiczymy dodawanie, odejmowanie.

Opis zabawy: Do nauki matematyki można wykorzystać numery rejestracyjne samochodów. Na początku zachęć dziecko do rozpoznawania cyfr. Następnie możecie dodawać poszczególne cyfry lub je odejmować. Starsze dzieci mogą podawać dwucyfrowe liczby znajdujące się na rejestracjach (55-78...). Można też liczyć zaparkowane auta.

MOJA RADA

Jeśli widzimy, że nauka liczenia nawet w takiej postaci nudzi albo irytuje dziecko, odpuśćmy na kilka dni albo spróbujmy nauki w innej formie. Najważniejsze jest to, aby do niczego nie zmuszać i nie wywierać na dziecku presji. Chwalmy dziecko za postępy i zaangażowanie!

BIBLIOGRAFIA

- Mirosława Anna Pleskot, Agnieszka Staszewska-Mieszek, *Kocham przedszkole –Program wychowania przedszkolnego*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2017
- E. Gruszczyk-Kolczyńska, E. Zielińska, *Dziecięca matematyka*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1999
- Colin Rose, Gordon Dryden, *Zabawy fundamentalne, Program rozwoju dziecka w wieku 2–6 lat*, Transfer Learning Sp. z o.o.
- www.dziecisawazne.pl
- www.mojedziecikreatywnie.pl

